

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

2.1. Kontoret for europapolitik og internationale relationer

4. december 2008

FVM 609

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 18. - 19. december 2008

1. Kommissionens grønbog om landbrugsprodukters kvalitet: produktstandarder, produktionskrav og kvalitetsordninger
- *Drøftelse*
KOM (2008) 641

Side 2
2. Forslag til Rådets forordning om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 for så vidt angår anvendelse af antimikrobielle stoffer til at fjerne overfladeforurening fra fjerkræslagtekroppe
- *Vedtagelse*
KOM (2008) 430

Side 6
3. Udkast til rådskonklusioner om memorandum vedrørende Frankrigs initiativ ”Import af levnedsmidler, foder, dyr og planter: sikkerhed og overholdelse af Fællesskabets regler”
- *Vedtagelse*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 14
4. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2009 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse grupper af fiskebestande gældende for EF-farvande og for EF-fartøjer i andre farvande, som er omfattet af fangstbegrænsninger
- *Politisk enighed*
KOM (2008) 709

Side 19

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 18. - 19. december 2008

1. Kommissionens grøn bog om landbrugsprodukters kvalitet: produktstandarder, produktionskrav og kvalitetsordninger KOM (2008) 641

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 13. november 2008.

Resumé

Kommissionen har den 17. oktober 2008 fremsendt Rådet og Europa-Parlamentet en grøn bog om landbrugsprodukters kvalitet: produktstandarder, produktionskrav og kvalitetsordninger. Grønbogen vil være i offentlig høring indtil 31. december 2008. Hensigten med grønbogen er at udvikle strategier for, hvordan EU's landbrugs- og fødevarerhverv kan bruge fødevarer kvalitet som et konkurrenceparameter i det globale marked.

Baggrund

Kommissionen har den 17. oktober 2008 fremsendt Rådet og Europa-Parlamentet en grøn bog om landbrugsprodukters kvalitet: produktstandarder, produktionskrav og kvalitetsordninger. Grønbogen er fremsendt i dansk sprogversion den 21. oktober 2008.

Grønbogen vil være i offentlig høring indtil 31. december 2008.

Grønbogen forventes drøftet på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. -19. december 2008.

Nærhedsprincippet

Der er tale om en grøn bog og ikke om forslag til egentlige retsakter. På denne baggrund er spørgsmålet om nærhedsprincippet ikke relevant.

Formål og indhold

Hensigten med grønbogen er at udvikle strategier for, hvordan EU's landbrugs- og fødevarerhverv kan bruge fødevarer kvalitet som et konkurrenceparameter i det globale marked.

Grøn bogens tese er, at der er et marked for produkter, der indeholder merværdi (added value) i form af kvalitet, der ligger ud over grundlæggende produktionsbetingelser, der omhandler fødevarer sikkerhed, dyrevelfærd og miljøhensyn.

I grønbogen redegøres for de 3 hovedgrupper af eksisterende kvalitetskoncepter:

1. Produktionsbetingelser og produktstandarder¹
2. Særlige EU-kvalitetsordninger
3. Private kvalitetsordninger

¹ I den gængse danske terminologi er "produktstandarder" det samme som handelsnormer og varestandarder. Forskellen på handelsnormer og varestandarder er i store træk, at handelsnormer er det etablerede udtryk for standarder, der er fastsat i regi af EU's markedsordninger for landbrugsvarer.

I Grønbogen beskrives de eksisterende instrumenter vedr. kvalitet, og der lægges op til en diskussion af mulighederne for yderligere EU-initiativer til en udvikling af potentialet i disse ordninger, enten i form af direkte lovgivning eller i form af udviklingen af rammebetingelserne for øget indsats på kvalitetsområdet.

Produktionsbetingelser og produktstandarder

Ifølge grønningen er EU's landbrugsprodukter produceret under skrappe betingelser end mange importerede produkter. I grønningen stilles spørgsmålet, om der bør gøres en indsats for - via en EU-oprindelsesmærkning - at gøre opmærksom på EU's skrappe produktionsbetingelser som et udtryk for høj kvalitet.

Med hensyn til produktstandarder, der både omfatter obligatoriske standarder og beskyttede betegnelser², efterlyses holdninger om fordele og ulemper ved disse standarder, og holdninger til, hvordan reglerne på dette område kan forenkles.

Særlige EU-kvalitetsordninger

Som særlige EU-kvalitetsordninger nævner grønningen økologiordningen og ordningerne vedrørende geografisk betegnelse og oprindelsesbetegnelse for landbrugsprodukter og fødevarer, og betegnelser for garanterede traditionelle specialiteter. Disse ordninger har til formål at signalere over for forbrugeren, at de pågældende produkter besidder særlige kvaliteter med hensyn til oprindelse eller fremstillingsproces.

Med hensyn til ordningerne vedrørende geografisk betegnelse og oprindelsesbetegnelse for landbrugsprodukter og fødevarer diskuteres i grønningen, om der bør fastsættes yderligere kriterier for registrering af produkter under disse ordninger, og om ordningerne også bør omfatte disse produkter, når de anvendes som ingredienser i andre fødevarer.

Med hensyn til økologi efterlyses navnlig holdning til, hvordan markedet for økologiske produkter kan udvikles.

Private kvalitetsordninger

Det anføres i grønningen, at private kvalitetsordninger omfatter en mangfoldighed af ordninger, og anvendelsen af disse ordninger berører en række lovgivningsområder – varenes frie bevægelighed, konkurrenceregler, information og mærkning mv.

I grønningen efterlyses holdninger til, om der bør udarbejdes EU-retningslinjer med det formål at sikre en mere ensartet anvendelse af private kvalitetsordninger.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig, men det forventes, at Europa-Parlamentet vil afgive en initiativbetænkning om grønningen til Kommissionen.

² Betegnelser, der ikke er obligatoriske, men hvis de anvendes, skal særlige betingelser være opfyldt.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Grønbogen er et oplæg til diskussion og har derfor ikke administrative eller finansielle konsekvenser.

Høring

Fødevarestyrelsen har senest sendt grønbogen i høring med frist for bemærkninger den 24. november 2008. Der er ikke indkommet yderligere bemærkninger.

Notatet har været sendt i høring i §2-udvalget (landbrug) og i Det Rådgivende Fødevarerudvalg.

Landbrugsraadet har på vegne af medlemmerne i skriftligt høringssvar den 12. november 2008 meddelt, at Kommissionens initiativ hilses velkomment, idet der ses frem til en konstruktiv drøftelse af rammerne for den fremtidige europæiske fødevarer kvalitetspolitik. Landbrugsraadet støtter i princippet Kommissionens målsætning om at fremme produktionen af europæiske kvalitetsfødevarer og markedsføringen heraf.

Landbrugsraadet ser imidlertid også et særligt behov for at kæde drøftelserne om fødevarer kvalitet sammen med de bestræbelser, der netop pågår i regi af Generaldirektoratet for Erhvervs- og Virksomhedspolitik (Kommissionen) med henblik på at styrke konkurrenceevnen i den europæiske landbrugs- og fødevarer sektor.

I den forbindelse er det vigtigt at understrege, at ensidig europæisk fokus på fødevarer kvalitet som værende lig med oprindelse er for snæver og uanvendelig for den samlede europæiske fødevarer produktion generelt, idet den ikke forholder sig til andre væsentlige forbrugertrends/markedskrav og er i modstrid med den generelle europæiske fødevarer politik, som er fremtidsorienteret og bredt fokuseret på parametre som konkurrence, innovation, ernæring, miljø og fødevarer sikkerhed.

Etablering af en fælles europæisk kvalitetsmærkningsordning baseret på "*produceret i EU/ produceret uden for EU*" med tilhørende logo vil umiddelbart "bare" være endnu et mærke, som risikerer at forsvinde i mængden, eller i værste fald forvirre forbrugerne unødigt, fremfører Landbrugsraadet. Det er tvivlsomt om et sådant mærke vil opfattes som "added value" af forbrugerne, og en afbalanceret og saglig informationskampagne om den indsats de europæiske fødevarer producenter yder, kunne i sig selv bidrage til en bedre forståelse heraf. Landbrugsraadet har noteret sig landbrugskommissærens udtalelse om, at et mærke skal anvendes for at holde styr på kvaliteten af importerede fødevarer. Det er i Landbrugsraadets optik EU's veterinær- og fødevarer kontor (FVO), der skal have styr på kvaliteten af importerede fødevarer, så forbrugerne trygt kan vælge varer, der måtte indeholde råvarer produceret udenfor EU. Den opgave skal ikke løftes ved hjælp af et mærke, men via importkontrol.

Landbrugsraadet noterer sig i den forbindelse med tilfredshed, at forslag om etablering af en generel landespecifik obligatorisk oprindelsesmærkning er udgået af grønbogen. De gældende regler om oprindelsesmærkning, som fremgår af gældende generelle mærkningsdirektiv bør således bibeholdes. Oprindelsesmærkning bør i den forbindelse alene ske på frivillig basis, da styrkelse af nationale præferencer og fremme af varernes frie bevægelighed på det indre marked er uforenelige størrelser.

Udvikling af økologisk fødevarerproduktion bør prioriteres højt i den europæiske fødevarer kvalitetspolitik, bemærker Landbrugsraadet. En styrket indsats for udbredelse af økologisk produktion fremmer både udviklingen af en ny kvalitetssektor i europæisk fødevarerproduktion og bidrager samtidig til opnåelse af fællesskabets målsætninger på natur og vandmiljøområdet. Økologiens fremtidsmuligheder afhænger af forbrugertilliden til den økologiske produktion, og derfor er det vigtigt, at kommissionen gennemfører aftalte initiativer i EU's Aktionsplan for økologisk fødevarerproduktion, herunder at styrke såvel kontrollen med og markedsføringen af den økologiske produktionsmetode.

EU har i mange år medvirket til at udvikle særlige (handels)normer, der for en lang række landbrugsprodukter og visse forarbejdede fødevarer indeholder produktdefinitioner, mindstekrav, produktklasser og mærkningsbestemmelser for at informere forbrugerne. EU bør fortsat spille en rolle i bibeholdelsen og den fortsatte udvikling af relevante normer, som dels giver forbrugeren mulighed for at træffe et oplyst valg af fødevarer, samt giver fødevarerproducenterne mulighed for at indrette fødevarerproduktionen på ensartede konkurrencevilkår.

Administrative byrder medvirker ikke til at forbedre EU fødevarerproduktionen på det globale fødevaremarked. Det er således særdeles vigtigt, at ethvert kvalitetstiltag vurderes i forhold til, hvilke byrder der lægges på fødevarerproducenterne. Her er det igen vigtigt, at der sker en koordinering af arbejdet i kommissionens forskellige tjenestegrene.

For så vidt angår det eksisterende EU-system om beskyttede geografiske betegnelser, beskyttede oprindelsesbetegnelser samt garanti for traditionel specialitet, ønsker Landbrugsraadet her en forenkling og foreslår derfor, at kategorien ”traditionel specialitet” afvikles, da der stort set ikke er nogen registreringer. Desuden ser Landbrugsraadet ikke noget behov for, at kriterierne for at benytte betegnelsen PGI (beskyttet geografisk betegnelse) strammes op, så linket mellem produkt og oprindelse tydeliggøres, da dette vil virke imod hensigten med fremmelsen af varernes frie bevægelighed i EU.

Antallet af private og nationale ordninger for certificering af fødevarer kvalitet er stigende, og detailhandlen og fødevarerproducenterne har på denne måde mulighed for at differentiere sig fra konkurrenterne, men samtidig giver den lange række af standarder anledning til stigende økonomiske og administrative byrder for den enkelte fødevarerproducent. Der er behov for, at Kommissionen har fokus på denne udvikling med henblik på at medvirke til, at certificerings- og kontrolbyrderne for fødevarerproducenterne integreres og reduceres. Her kunne man overveje at udarbejde nogle guidelines for auditering.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at grønbogen giver en god oversigt over de eksisterende ordninger vedrørende fødevarekvalitet.

Det er generelt regeringens holdning, at der ikke er brug for yderligere lovgivning om fødevarekvalitet, ligesom der ikke ønskes en udvidelse af anvendelsesområdet for geografiske betegnelser til områder uden for landbrugs- og fødevareområdet. Fra dansk side ses derudover gerne en yderligere forenkling eller afvikling af eksisterende EU-lovgivning. Det er imidlertid positivt, at offentliggørelse af grønbogen sætter fokus på kvalitetsfødevarer, og på vigtigheden af, at EU skaber rammerne for private initiativer, der sigter mod at udnytte kvalitetsparametre til at promovere europæiske produkter på det globale marked.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der foreligger ikke offentlige tilkendegivelser om andre medlemslandes holdninger til grønbogen. Kommissionen præsenterede under eventuelt grønbogen på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27. – 28. oktober 2008. Enkelte medlemslande udtalte sig i den forbindelse positivt.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat den 13. november 2008 til Folketingets Europaudvalg.

Notatet er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

2. Forslag til Rådets forordning om gennemførelse af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 for så vidt angår anvendelse af antimikrobielle stoffer til at fjerne overfladeforurening fra fjerkræslagtekroppe KOM (2008) 430

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 26. juni 2008. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Forslaget tillader på en række betingelser brugen af 4 specifikke kemiske stoffer til fjernelse af bakteriel forurening på slagtejferkrækroppe. Forslaget indeholder krav til brugen og bortledningen af rester til miljøet. Det er et krav, at fjerkrækødet skal skylles, så der ikke er rester af det anvendte kemiske stof eller omdannelsesprodukter heraf på kødet. Desuden stilles krav om at behandlet fjerkrækød skal mærkes med oplysning herom. Kommissionen vil efter en 2-årig anvendelsesperiode evaluere forslaget på baggrund af en videnskabelig vurdering af de indhøstede erfaringer. Forslaget kan betyde en nedsættelse af beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har den 29. oktober 2008 fremsat et forslag til Rådets forordning om gennemførelsesbestemmelser for Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 853/2004 om brug af kemiske midler til at fjerne overfladeforurening fra fjerkræslagtekroppe. Forslaget er oversendt til Rådet i en dansk version den 5. november 2008.

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordning (EF) Nr. 853/2004 om særlige hygiejnebestemmelser for animalske fødevarer, særligt artikel 3, stk. 2.

Forslaget har tidligere været til afstemning i en forskriftsprocedure i Den Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed den 2. juni 2008, hvor der var kvalificeret flertal imod forslaget. Danmark stemte imod forslaget. Kommissionen har nu forelagt sagen for Rådet og underrettet Europa-Parlamentet. Rådet kan med kvalificeret flertal inden udløbet af fristen på tre måneder vedtage forslaget eller udtale sig imod det.

Forslaget forventes sat til afstemning på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18-19. december 2008.

Nærhedsprincippet

Forslaget vedrører gennemførelsesbestemmelser til eksisterende fødevarerlovgivning. Det er derfor regeringens holdning, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Formålet med forslaget er at tillade import af fjerkrækød fra USA, som rutinemæssigt tillader behandling af fjerkræslagtekroppe med 4 specifikke kemiske stoffer til fjernelse af bakterieforurening. En vedtagelse af forslaget vil samtidig betyde, at virksomheder i Fællesskabet får mulighed for at anvende de samme 4 kemiske stoffer. Det er den enkelte virksomhed, som beslutter, om man ønsker at anvende kemiske stoffer til fjernelse af bakterieforurening fra overfladen af fjerkræslagtekroppe.

Det behandlede fjerkrækød kan ikke betragtes som fersk fjerkrækød i henhold til de eksisterende handelsnormer for fjerkrækød. Derfor kan forslaget først anvendes fra den dato hvor handelsnormerne er ændret. Kommissionen har den 12. juni fremsat forslag om en sådan ændring.

Forslaget stiller krav om, at behandlet fjerkrækød og tilberedt kød fremstillet fra sådant kød, skal mærkes med oplysning herom.

Forslaget er ikke tidsbegrænset, men Kommissionen skal inden for to år fra anvendelsesdatoen foretage en vurdering af forordningen i lyset af de videnskabelige data, der er indsamlet og om nødvendigt foreslå ændringer.

I forhold til fødevareraktiviteter i EU vil forslaget kun tillade brugen af ét stof ad gangen og kun på hele fjerkræslagtekroppe. Der skal foretages afskylning med vand, så der ikke er rester af det anvendte stof eller omdannelsesprodukter heraf på kødet. Fødevareraktiviteten skal overvåge effekten af afskylningen.

Fødevarerirksomheden skal indsamle oplysninger, som skal anvendes til at belyse risikoen for udvikling af resistente bakterier og indvirkningen på miljøet. Det fremgår af forslaget, at Kommissionen snarest vil fastsætte tekniske specifikationer for, hvilke oplysninger fødevarerirksomhederne skal indsamle.

Forslaget indeholder krav om, at myndighederne skal forøge frekvensen af kontrolbesøg og/eller tiden brugt til hvert kontrolbesøg på de virksomheder, som anvender stofferne.

Forslaget indeholder bestemmelser om maksimalt tilladte mængder af klorforbindelser og fosforforbindelser, som må udledes med spildevandet fra virksomheden. Myndighederne skal kræve, at fødevarerirksomheden overvåger, at disse grænser overholdes.

Formandskabet har den 18. november 2008 fremsat et forslag til Rådets afgørelse om, at Rådet forkaster Kommissionens forslag.

Udtalelser

Europa-Parlamentet har på møde den 19. juni 2008, hvor kommissær Vassiliou redegjorde for Kommissionens forslag, med stort flertal (526 stemmer for, 27 imod og 11 hverken for eller imod) udtalt, at man ikke kan godkende Kommissionens forslag og henstillet til Rådet at forkaste Kommissionens forslag. Europa-Parlamentet understreger, at en godkendelse af de fire antimikrobielle stoffers anvendelse til behandling af fjerkrækroppe til konsum ville være en alvorlig trussel mod de fælles normer og standarder i EU og direkte i modstrid med fjerkræsektorens hidtidige bestræbelser og harmoniseringer med henblik på at mindske antallet af bakterielle infektioner i EU. Parlamentet understreger videre, at en godkendelse ville være et alvorligt slag mod og yderst skadelig for EU's politik på området og EU's troværdighed, når det drejer sig om at håndhæve høje standarder for fødevarerirksomhed og -hygiejne på internationalt plan. Parlamentet henviser til, at USA allerede har mulighed for at eksportere fjerkrækød til EU i henhold til de gældende bestemmelser, under forudsætning af, at fjerkrækødet ikke er blevet underkastet antimikrobiel behandling. Parlamentet henviser endvidere til, at Kommissionen erkender, at der ikke findes videnskabelige data for de miljø- og sundhedsmæssige konsekvenser af anvendelsen af de fire stoffer, der ønskes godkendt, og henviser til, at forsigtighedsprincippet har været fastlagt i traktaten siden 1992, og at Domstolen ved flere lejligheder har præciseret, at dette princip i fællesskabsretten er et af de grundprincipper, som EU skal følge inden for miljø- og sundhedsbeskyttelsespolitikken.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området er overordnet reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark.

Der vil dog være behov for at fastsætte strafbestemmelser for overtrædelse af forordningen.

Konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at have statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser. Skulle danske virksomheder dog vælge at gennemføre kemisk rensning af fjerkrækød som foreskrevet i forslaget, kan øgede omkostninger for den enkelte virksomhed til kontrol ikke udelukkes. Omfanget af en sådan øget kontrol kan for indeværende ikke vurderes nærmere.

Fødevarerikkerhedsmæssig vurdering foretaget af EFSA. EFSA konkluderer, at brugen af midlerne ikke er fødevarerikkerhedsmæssigt betænkeligt, når behandlingen efterfølges af grundig afskylning med vand, så der ikke er rester af det anvendte middel eller omdannelsesprodukter. EFSA konkluderer samtidig, at der ikke er tilstrækkeligt videnskabeligt grundlag for at vurdere effekten af midlerne, men det kan dog konkluderes, at det i bedste fald kun medfører en begrænset forbedring af fødevarerikkerheden. Afskylning med vand alene har også en reducerende effekt, og der er derfor behov for forskning i effekten af de kemiske midler.

EFSA påpeger endvidere, at dekontaminering ikke bør afløse god hygiejne på slagteriet og tiltag i besætningerne.

Vurdering af risikoen for udvikling af resistens foretaget af EFSA. EFSA konkluderer, at der ikke er dokumentation for, at brugen af midlerne har medført udvikling af resistens. EFSA anfører dog samtidig, at der ikke er dokumentation for, at brugen ikke på langt sigt vil medføre udvikling af resistens. Der er således behov for forskning i risikoen for udvikling af resistens.

Det konkluderes, at der er meget begrænset viden om risikoen for udvikling af resistente bakterier som følge af brugen af midlerne, fx salmonella. Der er behov for mere viden om brugen af midlerne i slagterierne samt fra producenterne af midlerne om tilsætningsstoffer o.l. Det kan ikke udelukkes, at der kan udvikles resistente bakterier, som også kan have betydning i miljøet.

Vurdering af risikoen for miljøet, inkl. arbejdere på slagterier, foretaget af videnskabelige komitéer nedsat af Kommissionen (SCHER og SCENIHR).

Det konkluderes, at det ikke er muligt at vurdere risici forbundet med bortskaffelse af brugte opløsninger af midlerne. Det kan dog konkluderes, at hvis opløsninger med klorholdige midler udledes urensset, kan de udgøre en risiko. Hvis de udledes gennem rensningsanlæg forventes ingen risici. Det er ikke muligt at vurdere risikoen ved udledning af omdannelsesprodukter på baggrund af eksisterende viden. For fosfatholdige midler er der endnu ikke foretaget en vurdering. De øvrige midler kan udgøre en risiko, men det kan ikke vurderes endeligt på baggrund af den eksisterende viden. Det konkluderes, at der er en meget ringe risiko for forurening af miljøet fra rester på selve fjerkrækødet.

En vedtagelse skønnes at kunne nedsætte beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da der ikke er et fyldestgørende videnskabeligt grundlag for at vurdere konsekvenserne af forslaget

Høring

Notatet har været sendt i høring i §2-udvalget (landbrug) og i Det Rådgivende Fødevarerudvalg den 1. december 2008.

3F meddeler, at man ikke kan støtte forslaget, idet man finder, at bekæmpelse af eventuelle sygdomsfremkaldende bakterier bør ske så tæt ved kilden som muligt, ligesom der skal iagttages en fornuftig hygiejne på slagterierne under slagteprocessen. 3F henviser til, at Danmark har særdeles positive resultater fra bekæmpelse af eksempelvis salmonella.

LO giver i skriftligt høringssvar den 3. december 2008 udtryk for, at bekæmpelse af eventuelle sygdomsfremkaldende bakterier bør ske så tæt ved kilden som muligt, ligesom der kan iagttages en fornuftig hygiejne på slagterierne under slagteprocessen. Fra dansk side har vi særdeles positive resultater fra bekæmpelse af f.eks. salmonella, og LO kan derfor ikke støtte Kommissionens forslag.

Landbrugsraadet har den 3. december 2008 fremsendt et nyt skriftligt høringssvar, hvor de bemærker, at regler om produktion af fødevarer og handel efter deres opfattelse skal bygge på videnskabelige vurderinger med afsæt i, hvorvidt den pågældende produktion udgør en sundhedsmæssig risiko for forbrugerne. Der må ikke gås på kompromis med fødevarerens sikkerhed. Som storeksporthar Landbrugsraadet en interesse i, at handlen med fødevarer foregår i overensstemmelse med videnskabelige vurderinger med henblik på at begrænse tilfældigt handelshindrende tiltag i størst muligt omfang.

I det konkrete tilfælde har Den Europæiske Fødevarer sikkerhedsautoritet (EFSA) vurderet, at brugen af antimikrobiel behandling ikke er fødevarer sikkerhedsmæssigt betænkeligt, og den vurdering respekterer Landbrugsraadet. Landbrugsraadet anerkender, at Kommissionens forslag bygger på EFSA's vurdering, hvorfor Landbrugsraadet derfor bakker forslaget op, herunder også bestemmelserne om mærkning.

Landbrugsraadet lægger i øvrigt stor vægt på, at fødevarer erhvervet i Danmark har opnået særdeles positive resultater i forhold til bekæmpelse af eksempelvis salmonella ved at bekæmpe eventuelt sygdomsfremkaldende bakterier så tæt ved kilden, især hvad angår fjerkræ, som muligt, ligesom der iagttages en fornuftig hygiejne på slagterierne under slagteprocessen.

Forslaget blev lagt på høringsportalen den 29. maj 2008 med høringsfrist den 4. juni 2008. Der er den 29. maj foretaget en skriftlig høring med kort høringsfrist af Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg og § 2-udvalget.

Der er modtaget høringssvar fra Landbrugsrådet, Dansk Slagtefjerkræ, De Frie Producenter, Prodan, Danske Slagterier, Forbrugerrådet, COOP og FORCE Technology SonoSteam divisionen.

Landbrugsraadet giver udtryk for, at man er helt på linje med den skepsis, som fødevarerministeren har givet udtryk for. Landbrugsraadet finder, at bekæmpelse af eventuelle sygdomsfremkaldende bakterier bør ske så tæt ved kilden som muligt, ligesom der skal iagttages en fornuftig hygiejne

på slagterierne under slagteprocessen. Denne tilgang har ført til særdeles positive resultater i Danmark ved bekæmpelse af fx salmonella, og Landbrugsrådet kan ikke støtte Kommissionens forslag om brug af kemiske midler til bekæmpelse af overfladeforurening.

Dansk Slagtefjerkræ oplyser, at det på grund af den korte frist ikke har været muligt at udarbejde en ny teknisk redegørelse. I stedet genfremsendes bemærkninger af 7. januar 2005, som blev fremsendt i forbindelse med det tidligere fremsatte forslag fra Kommissionen om at tillade anvendelse af kemiske midler til fjernelse af overfladeforurening fra fjerkrækød. Dansk Slagtefjerkræ anfører, at anvendelse af kemiske midler er i modstrid med den fremherskende indstilling hos den europæiske forbruger, som ønsker mindst mulig brug af kemiske stoffer. Dansk Slagtefjerkræ finder, at resultaterne af salmonella-bekæmpelsen entydigt viser, at det er muligt gennem en indsats med forbedret hygiejne og management i hele produktionskæden at opnå en lav forekomst af salmonella i kødet. Vedr. campylobacter henviser Dansk Slagtefjerkræ til, at der løbende foregår forskning for at opnå en formindskelse af forekomsten ved indsats i besætninger og ved tiltag på slagterier, der ikke indeholder kemiske stoffer. Dansk Slagtefjerkræ henviser til, at der iht. EU-lovgivningen ikke må markedsføres fjerkrækød med indhold af salmonella fra 2010 – tidligst på dette tidspunkt bør man overveje at åbne for anvendelsen af antimikrobielle stoffer. Dansk Slagtefjerkræ finder, at alle produkter, hvori der indgår fjerkrækød, som har været behandlet med kemiske stoffer, skal mærkes med oplysning herom, og at mærkningen skal angive det anvendte stof, idet forbrugerreaktionen på klor kan forventes at være mere negativ end på fosfat.

Dansk Slagtefjerkræ har desuden fremsendt kopi af et brev fra Lantmännen Danpo & Rose Poultry dateret 31. marts 2008, hvori nævnes en række forhold, som man mener bør tages i betragtning i forbindelse med overvejelser om evt. godkendelse af kemiske midler til fjernelse af overfladeforurening. Det anføres, at kemisk behandling er en symptombehandling, men alligevel kan fjerne incitamentet til at anvende jord-til-bord princippet og dermed føre til en dårligere sundhedsstatus i fjerkræpopulationen. En tilladelse til at anvende kemiske midler kan komplicere visionen om et forbud mod omsætning af salmonella-positivt fjerkrækød i EU fra 2010. Det kan blive nødvendigt at anvende en anprisning af fjerkrækød, som ikke er behandlet med kemiske midler. Der er bekymring for fjerkrækødets image hos forbrugerne, såfremt fjerkrækød bliver den eneste type kød, som kan behandles med kemiske midler.

Producentforeningen **De Frie Producenter** har den grundlæggende holdning, at kyllinger skal produceres med en minimal brug af kemikalier. Foreningen finder, at en tilladelse til kemisk dekontaminering vil være et dødsstød mod den danske slagtekyllingeproduktion. Foreningen finder, at en tilladelse vil være i direkte modstrid mod ønskerne fra den europæiske forbruger, som ønsker rene fødevarer fri for kemikalier. Foreningen anfører, at danske slagtekyllingeproducenter har vist gennem effektiv produktionsstyring, at salmonella og campylobacter kan fjernes ved at fokusere på hygiejne i produktionsleddet.

Prodan (producentforeningen til Danpo A/S) er imod Kommissionens forslag om dekontaminering af fjerkræ. Det fremføres, at forslaget vil underminere det meget store arbejde der gøres for at mindske uønskede eller sygdomsfremkaldende mikroorganismer på kyllinger.

Danske Slagterier anfører, at begrænsninger og regler vedr. handel skal bygge på videnskabelige principper med udgangspunkt i WTOs regelsæt. Danske Slagterier anfører, at Danmark som netteksportør bør have en overordnet interesse i, at principperne for handel baseres på videnskabeligt grundlag. Danske Slagterier anfører, at man ikke ønsker at gå på kompromis med fødevarer sikkerheden, og er trykke ved, at Kommissionens forslag bygger på EFSA's vurdering. Man bakker derfor op om, at Kommissionens forslag bygger på videnskabeligt grundlag. Man finder det væsentligt at bemærke, at den i forslaget beskrevne overfladebehandling er anvendt med gode erfaringer i USA, inkl. kontrollen heraf.

Forbrugerrådet kan ikke støtte forslaget. Forbrugerrådet foretrækker at der sker tiltag mod bakterier langt tidligere i processen, dvs. allerede mens kyllingerne lever, så bakterierne holdes nede fra jord-til-bord. Forbrugerrådet henviser til den danske salmonellahandlingsplan, som griber ind i alle led af produktionen, lige fra avl over varmebehandling af foder, til desinfektion af hele stalden, efter kyllingerne er sendt til slagtning, og inden et nyt hold kyllinger ankommer. Denne plan har været effektiv og har ført til en meget lav salmonellaforekomst i dansk kyllingekød og æg.

Forbrugerrådet medsender desuden kopi af brev fra den europæiske forbrugerorganisation BEUC, Copa Cogeca (de europæiske landbrugsorganisationer) og EEB (de europæiske miljøorganisationer). Forbrugerrådet støtter holdningen i brevet. Det fremgår af udtalelsen, at organisationerne er meget bekymrede over Kommissionens intentioner om at tillade import fra USA af kemisk behandlet fjerkrækød, da brugen af disse midler er stærkt kontroversiel hos europæiske forbrugere, landmænd og miljøorganisationer, som ikke anser anvendelsen for nødvendig, hvis der tages de nødvendige hygiejniske forholdsregler fra jord-til-bord. I brevet henvises til undersøgelser offentliggjort i USA i januar 2007 i Consumers Report, hvor det fremgår, at antallet af fødevarerborne sygdomstilfælde i USA forårsaget af salmonella og campylobacter er stort set uændret fra 2001 til 2007 uanset indførelsen af kemisk behandling af fjerkrækød. Desuden viser rapporten, at der er stor og stigende forekomst af salmonella og campylobacter i fjerkræflokke i USA. Det nævnes i brevet, at den europæiske jord-til-bord strategi har medført et fald i fund af salmonella i fjerkrækød. Endelige henvises i brevet til TACD, Transatlantic Consumer Dialogue, som er et samarbejde mellem 65 forbrugerorganisationer i USA og EU, og som er imod at åbne det europæiske marked for fjerkrækød behandlet med kemiske midler. Forbrugergrupperne er også bekymrede for risikoen for skade på vandmiljøet og for risikoen for udvikling af antibiotikaresistens.

Forbrugerrådet gentager deres holdning i hørings svar fremsendt den 3. december 2008.

COOP finder det særdeles problematisk, såfremt kemisk dekontaminering af fjerkrækroppe tillades i EU. COOP er af den grundlæggende opfattelse, at indsatsen mod patogener skal fokusere på at minimere smittetrykket ved kilden. COOP frygter, at uanset kravet om afskylning med vand, kan der være rester af reaktionsprodukter fra de anvendte kemiske midler i kødet. Hvis man ønsker at behandle inficerede råvarer, bør det ske ved varmebehandling eller fysiske teknikker, fx frysning, dampning, ultralydsbehandling eller højtrykskonservering. Alternativt kan anvendes fødevaringredienser som enzymer eller fermenteringskulturer til at hæmme eller dræbe patogener. COOP har den klare opfattelse, at forbrugerne vil være meget skeptiske overfor kemisk dekontaminering og vil

sidestille det med bestråling. Endelig bemærker COOP, at de foreslåede kemiske behandlinger ikke vil fjerne patogener, men blot reducere antallet, mens baggrundsfloraen af harmløse bakterier vil blive reduceret og ikke efterfølgende kunne holde antallet af patogener nede.

FORCE Technology SonoSteam divisionen (dansk rådgivningsfirma) anfører, at behandlingen ikke har den ønskede effekt. I USA, New Zealand og Canada, hvor behandlingen anvendes, har behandlingen ikke nedsat eller forebygget spredning af salmonella eller campylobacter. Da udbredelsen af antibiotikaresistente bakterier er højt i nogle af de lande, der anvender kemisk dekontaminering, og da behandlingen ikke fjerner bakterierne, er der risiko for spredning af resistente bakterier også til europæiske forbrugere. Der kan være risiko for en for forbrugerne uacceptabel ændring af kyllingernes udseende. Det nævnes, at specielt klordioxid og surt natriumklorit (som er nogle af de foreslåede stoffer) medfører risiko for dampe af frit klor i slagterierne. Det nævnes endvidere, at der stilles krav til udledning af rester fra slagterierne i EU. Tilsvarende gælder ikke nødvendigvis i tredjelande, hvor virksomhederne derfor vil få en konkurrencemæssig fordel. Endelig nævnes, at der i EU foregår udvikling af alternative metoder, og at denne metodeudvikling vil kunne blive vanskelige, såfremt kemisk dekontaminering bliver tilladt.

Regeringens foreløbige generelle holdning

I Danmark er der traditionelt ikke benyttet kemiske midler i bekæmpelsen af sygdomsfremkaldende bakterier som salmonella og campylobacter i kød. Der er i tæt samarbejde med branchen udviklet strategier og handlingsplaner, der sigter mod at nedbringe og om muligt helt udrydde bakterierne i besætningerne og på slagterierne uden brug af kemisk dekontaminering. Grundlæggende bør man fastholde princippet i EU lovgivningen om, at man fjerner problemerne ved kilden i stedet for kemisk efterbehandling. Dvs. at landmændene f.eks. er opmærksomme på at bekæmpe bakterier i besætningerne, og at slagterierne opretholder en god hygiejne under slagteprocessen.

Det er muligt, at brugen af kemiske midler kan anvendes i indsatsen mod de sygdomsfremkaldende bakterier. En forudsætning er, at midlerne ikke har nogen negativ sundhedsmæssig effekt, og at der er en solid og fyldestgørende dokumentation for det.

Det er den videnskabelige vurdering, at der er behov for yderligere forskning i konsekvenserne og effekten af brugen af kemiske midler.

Fra dansk side tillægges det generelt stor betydning, at handelsrestriktioner på fødevarerområdet er baseret på videnskabeligt grundlag.

Det kan ikke udelukkes, at sagen vil kunne få konsekvenser for det fremtidige transatlantiske økonomiske samarbejde, herunder i særdeleshed for det Transatlantiske Økonomiske Råd (TEC). Handelsmæssige hensyn bør på det foreliggende grundlag ikke have fortrin for den videnskabelige vurdering.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

På rådsmøderne (landbrug og fiskeri) i april og maj 2008 har et stort antal medlemsstater, heriblandt Danmark, tilkendegivet, at kemikalier ikke bør anvendes ved fremstilling af fødevarer. Det vil underminere den indsats som europæiske fjerkræproducenter har gjort i mange år med at bekæmpe bakterieproblemerne i produktionen og ved håndteringen på slagterierne, hvis det alligevel bliver tilladt at anvende kemisk dekontaminering til allersidst på slagteriet.

Det er endvidere blevet påpeget af nye medlemsstater, at mange af de investeringer, der er blevet gjort i avanceret teknologi i forhold til at sikre hygiejneforholdene i forbindelse med fjerkræproduktionen vil være overflødig, hvis kemisk dekontaminering ender med at blive tilladt.

I forhold til risikoen for udvikling af bl.a. resistente bakterier og betydningen for miljøet, mener flere medlemsstater endvidere, at det foreliggende videnskabelige grundlag for en beslutning ikke er tilstrækkeligt.

Der forventes ikke at være kvalificeret flertal for forslaget ved en afstemning på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.-19. december 2008.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2008, jf. samlenotat oversendt den 26. juni 2008.

Notat og grundnotat er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 30. maj 2008.

Notaterne er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

3. Udkast til rådskonklusioner om memorandum vedrørende Frankrigs initiativ ”Import af levnedsmidler, foder, dyr og planter: sikkerhed og overholdelse af Fællesskabets regler”

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 6. november 2008. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Frankrig har udsendt et ”memorandum om import af levnedsmidler, foder, dyr og planter: sikkerhed og overholdelse af Fællesskabets regler”. Memorandumet tager udgangspunkt i, at der i EU er konstateret forskellig kontrolpraksis mellem medlemsstaterne, manglende central koordinering af skærpet kontrol samt ufuldstændig harmonisering af analysemetoder. Endvidere bliver der ikke ge-

nerelt for fødevarer af vegetabilsk oprindelse krævet systematisk kontrol ved den første ankomst til EU. Betydningen for beskyttelsesniveauet kan ikke vurderes, idet der alene er tale om overvejelser om EU's fremtidige importregler. Formandskabet lægger op til, at der skal vedtages rådskonklusioner om det franske memorandum.

Baggrund

Det franske formandskab har udsendt et ”memorandum om import af levnedsmidler, foder, dyr og planter: sikkerhed og overholdelse af Fællesskabets regler.”

Formandskabet ønsker, at memorandumet skal udmønte sig i rådskonklusioner, og der er udarbejdet et udkast til rådskonklusioner, der forventes vedtaget på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.-19. december 2008.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til et konkret forslag fra Kommissionen.

Formål og indhold

Formandskabets udkast til rådskonklusioner er baseret på et fransk memorandum, som tager udgangspunkt i, at der i EU er konstateret forskellig kontrolpraksis mellem medlemsstaterne, manglende central koordinering af skærpet kontrol samt ufuldstændig harmonisering af analysemetoder.

Endvidere peges der på, at der ikke generelt for fødevarer af vegetabilsk oprindelse bliver krævet systematisk kontrol ved den første ankomst til EU. (Bortset fra visse højrisikogrupper). Der bliver også peget på kontrolsvigt, som kan betyde en risiko i forbindelse med privatimporterede produkter, og der peges på, at der findes regler i EU, som gør produktionen dyrere for EU-producenter end konkurrenter fra 3. lande. Der nævnes bestemmelser som begrænser anvendelsen af diverse stoffer og restkoncentrationer heraf, samt dyrevelfærdsbestemmelser. Sådanne andre legitime faktorer og andre kollektive præferencer i EU bør der efter fransk opfattelse tages højde for, således at konkurrencelemperne for EU afhjælpes, f.eks. ved mærkning og information om EU-produkters særlige kvaliteter.

Formandskabet foreslår på den baggrund:

1. Forbedring af EU's importkontrol og definition af et nyt strategisk EU system for importkontrol, som dækker alle plante- og animalske produkter, herunder især fødevarer. Dette omfatter også, at

- Den systematiske grænsekontrol udvides fra at gælde animalske fødevarer til at gælde alle fødevarer.
- anvendelsen af springssystemerne for dyr og animalske produkter (TRACES) og planter (EUROPHYT) bør tilskyndes politisk og finansielt både i hver medlemsstat og i Kommissionen.

- Frankrig konkret foreslår, at der bliver skabt en udbygget central database, som kan bruges til at tilrettelægge og prioritere den fremtidige kontrol af fødevarer, foder, dyr, og planter i EU.
- der sker et bedre samarbejde og koordination mellem toldmyndighederne i medlemsstaterne og de faglige myndigheder. I Danmark, f.eks. Plantedirektoratet og Fødevarestyrelsen,
- der sker en opprioritering af EU's internationale samarbejde og bistand til tredjelande inden for området.

2. En gennemgribende analyse af sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige risici ved importerede produkter. F.eks. ved at opgradere risikovurderingsarbejdet gennem Den Europæiske Fødevaraautoritet, EFSA's kvalitetssikring af risikovurderinger.

På foder- og plantesundhedsområdet lægger det franske memorandum endvidere op til en generel styrkelse af kontrollen af importerede varer ved grænsen. I forhold til animalske biprodukter, der ikke er bestemt til konsum, bliver det også foreslået, at der generelt skal ske officiel kontrol på EU's ydre grænse. Endvidere bliver det foreslået at udføre flere FVO-inspektioner (Food and Veterinary Office (EU's auditororgan)) indenfor planteområdet i tredjelande.

3. At konkurrenceforvridning for så vidt angår andre legitime faktorer og kollektive præferencer bliver dokumenteret og imødegået, således at EU kan fastholde sine generelt høje standarder på f.eks. miljø og dyrevelfærd i forhold til producenter i tredjelande, hvor miljømæssige og etiske hensyn spiller en mindre fremtrædende rolle i fødevarerproduktionen.

| Det fremlagte udkast til rådskonklusioner afspejler disse synspunkter.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Gældende dansk ret (evt.)

Import af levende dyr, animalske fødevarer og avlsmateriale og animalske nonfood produkter samt hø og halm og øvrige planter og planteprodukter er reguleret af følgende lovgivning:

- Lov nr. 432 af 9. juni 2004 om hold af dyr.
- Bekendtgørelse nr. 774 af 29. august 2001 om veterinærkontrol ved ind- og udførsel af levende dyr.
- Lov nr. 526 af 24. juni 2005 om fødevarer.
- Bekendtgørelse nr. 830 af 13. august 2008 om veterinærkontrol ved indførsel af animalske fødevarer.
- Bekendtgørelse nr. 270 af 6. april 2000 om veterinærkontrol ved ind- og udførsel af avlsmateriale og animalske nonfood produkter, m.v.
- Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 882/2004 af 29. april 2004 om offentlig kontrol med henblik på verifikation af, at foderstof- og fødevarerlovgivningen samt dyresundheds- og dyrevelfærdsbestemmelserne overholdes.

- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 854/2004 af 29. april 2004 om særlige bestemmelser for tilrettelæggelsen af den offentlige kontrol af animalske produkter til konsum.
- Lov om planteskadegørere jf. lovbekendtgørelse nr. 687 af 18. juli 1996 med de ændringer, der følger af § 2 i lov nr. 404 af 1. juni 2005 og § 72 i lov nr. 538 af 8. juni 2006
- Bekendtgørelse nr. 100 af 17. februar 2005 om indførsel af planter og planteprodukter m.m.,
- Bekendtgørelse nr. 1035 af 17. december 1997 om indførsel og om flytning af planteskadegørere m.m. til brug ved forsøg, forskning og planteforædling,

Konsekvenser

Betydningen for beskyttelsesniveauet kan ikke vurderes, idet der alene er tale om rådskonklusioner.

Der kan ikke på det nuværende grundlag angives en vurdering af lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser af rådskonklusionerne vedrørende det franske memorandum.

Høring

På møde i §2-udvalget (landbrug) den 3. november 2008 oplyste Landbrugsraadet, at man anså ensartede konkurrencevilkår som et selvstændigt mål. Idet Danmark eksporterer meget, skal det undgås, at forslaget medfører tekniske handelshindringer. Endvidere bør forslaget afbalanceres i WTO-sammenhæng samt gennem bilaterale møder. Landbrugsraadet vil afvente nærmere konkretisering af forslagene.

DI Fødevarer bemærkede, at forslaget umiddelbart virkede positivt, men at man skulle være opmærksom på, at forslaget kan medføre elementer af protektionisme.

Landbrugsraadet har endvidere i skriftligt høringssvar den 4. november 2008 fremført følgende:

- I forbindelse med vedtagelse af EU's hygiejnepakke (forordningerne 852/2004, 853/2004 og 882/2004) blev det pålagt Kommissionen at udarbejde en revision af reglerne baseret på de erfaringer man har gjort sig siden reglernes ikrafttræden i 2006 og på den baggrund fremsætte eventuelle forslag til nye/ ændrede regler. Landbrugsraadet afventer derfor dette arbejde, men finder ikke et påtrængende behov for nye eller ændrede regler.
- Landbrugsraadet finder det uklart, hvad de foreslåede forhold vil komme til at omfatte. På vegne af Mejeriforeningen påpeges det derfor, at det ikke er hensigtsmæssigt, hvis analyseprøver/ vareprøver fra tredjelande og returvarer fra tredjelande også omfattes af de omtalte importregler. Disse to kategorier er i forvejen underlagt skrappe regler, som gerne ses lempet. Mejeriforeningen er ikke af den opfattelse, at indførsel af analyseprøver/ vareprøver og returprøver er almindelig import. Returvarer er eksempelvis ofte produceret i EU, og specielt for analyseprøver/ vareprøver gælder det, at prøverne ikke er til fri omsætning og meget sjældent til konsum.
- I forhold til punktet om ensartet kontrolpraksis mener Landbrugsraadet, at der løbende er behov for at se på kontroludøvelsen i de enkelte medlemslande, ikke mindst i forhold til omkostningsniveauet, med henblik på at skabe ensartede konkurrencevilkår.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Den er dansk holdning, at beskyttelsesniveauet skal sikres for alle produkter, inklusiv importerede produkter. Den danske regering er åben for en drøftelse af mulige forbedringer af EU's importkontrolregime, men deler ikke i udgangspunktet den franske opfattelse af, at det nuværende importsystem ikke i almindelighed fungerer tilfredsstillende.

Regeringens principielle holdning er, at ansvaret for markedsføring af fødevarer og foder er virksomhedernes, og her konkret importørernes, ansvar. Det skitserede kontrolsystem med risikofødevarer af ikke-animalsk oprindelse og foder bliver ikke forbedret ved at blive flyttet til EU's ydre grænse.

Det generelle danske synspunkt er, at EU skal være meget varsom med at indføre systemer, som EU ikke ønsker at se efterlignet i tredjelande. Det er således ikke i dansk interesse at introducere væsentligt udvidet grænsekontrol, som kan være både ressourcekrævende og blive generende for samhandlen, og som ikke øger sikkerheden. Regeringen er opmærksom på, at forskelle mellem EU-lovgivning og 3. landes krav til produktionen kan medføre højere produktionsomkostninger, men regeringen lægger vægt på, at sådanne problemer søges løst inden for de globale handelsreguleringer, og ikke ved særlige EU-foranstaltninger, som af 3. lande opfattes som diskriminerende og eventuelt WTO-stridige.

Regeringen vil således være opmærksom på, at eventuelle ændringer i importkontrolsystemet og øvrige EU-bestemmelser skal være afbalancerede, ikke diskriminerende og respektere de internationale aftaler på området.

Regeringen vil arbejde for at ovenstående betragtninger i videst muligt omfang afspejles i konklusionerne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der har været en positiv drøftelse af det franske memorandum, og der forventes tilslutning til de nu gennemarbejdede konklusioner, hvor der er taget højde for en række medlemsstaters synspunkter. Kommissionen har vedrørende kontrolspørgsmålene understreget, at man må have øje for ressourceforbruget, og at ansvaret ligger hos importørerne og ikke myndighederne.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er blevet orienteret om sagen ved samlenotat af 6. november 2008 forud for rådsmødet den 19.-20. november 2008

Notatet er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

4. Forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2009 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse grupper af fiskebestande gældende for EF-farvande og for EF-fartøjer i andre farvande, som er omfattet af fangstbegrænsninger
KOM (2008) 709

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag til Rådets forordning om fastsættelse af de samlede tilladte fangstmængder (TAC) og kvoter for visse fiskebestande samt betingelser for disse fangstmængder for 2009 (TAC/kvoteforslaget). Forslaget omfatter dels EU-bestande, herunder Svalbard, dels bestande, der forvaltes i fællesskab med tredjelande. Formålet med forslaget er at fastsætte TAC for 2009 og fordele EU's rådigheds-mængder til medlemslandene (kvoter), samt fastsætte visse midlertidige tekniske foranstaltninger og kontrolforanstaltninger for fiskeriet i 2009. Forslaget omfatter en implementering af en kW-dageordning som fiskeriindsatsregulering i Nordsøen, Skagerrak og den østlige del af Den Engelske Kanal, Kattegat, farvandet vest for Skotland og Det Irske Hav med henblik på regulering af fiskeriindsatsen efter torsk, tunge og rødspætte i forskellige fiskerier. KW-dagesystemet afløser den hidtidige havdageordning i området.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2008) 709 af 7. november 2008 fremsendt forslag til Rådets forordning om fastsættelse for 2009 af fiskerimuligheder og dertil knyttede betingelser for visse grupper af fiskebestande gældende for EF-farvande og for EF-fartøjer i andre farvande, som er omfattet af fangstbegrænsninger. Forslaget er oversendt til Rådet den 12. november 2008.

Forslaget er fremsat med hjemmel i Rådets forordning (EF) nr. 2371/2002 om bevarelse og bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcerne som led i den fælles fiskeripolitik, særlig artikel 20, og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal uden høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget er sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 18.-19. december 2008 med henblik på politisk enighed.

Nærhedsprincippet

Kommissionen har vurderet, at forslaget falder ind under Fællesskabets enekompetence, hvorfor nærhedsprincippet ikke finder anvendelse. Idet forslaget er et led i gennemførelsen af EU's fælles fiskeripolitik, er Regeringen enig heri.

Formål og indhold

Forslaget omfatter dels EU-fiskebestande, herunder bestande ved Svalbard, dels bestande, der forvaltes i fællesskab med tredjelande.

Formålet med forslaget er at fastsætte TAC for 2009 og fordele EU's rådighedsmængder til medlemslandene. Der skal endvidere fastsættes fiskeriindsatsbegrænsninger, visse tekniske foranstaltninger og kontrolforanstaltninger for fiskeriet for 2009.

Forslaget omfatter implementeringen af et kW-dage system i Nordsøen, Skagerrak og den østlige del af Den Engelske Kanal, Kattegat, farvandet vest for Skotland og Det Irske Hav med henblik på regulering af fiskeriindsatsen efter torsk, tunge og rødspætte i forskellige fiskerier. KW-dagesystemet afløser den hidtidige havdageordning i området som følge af, at man på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.-20. november 2008 opnåede politisk enighed om en ny flerårig plan for torsk for disse områder.

Aftaler med tredjelande:

Forslaget implementerer de fiskeriaftaler, som EU har indgået for 2009 med en række tredjelande, herunder Norge, Færøerne og Grønland samt fordele de kvoter, som blev vedtaget bl.a. på årsmøderne i NEAFC (Kommissionen for Fiskeriet i det Nordøstlige Atlanterhav), NAFO (Organisationen for fiskeriet i det Nordvestlige Atlanterhav og ICCAT (Den Internationale Kommission for Bevarelse af Tunfiskebestanden i Atlanterhavet), IATTC (Den Inter-amerikanske Kommission for Tropisk Tunfisk) og CCAMLR (Konventionen om bevarelse af de marine levende ressourcer i Antarktis) m.fl.

EU-Norge

EU og Norge indgår to årlige aftaler. En om Skagerrak og en om øvrige områder i Nordatlanten. Der er blandt andet aftalt fælles forvaltning i Nordsøen og Skagerrak for torsk, kuller, hvilling, sej, rødspætte, sild samt makrel. Ved de årlige konsultationer aftales TAC'er for det kommende år for disse bestande, bl.a. ud fra fælles vedtagne forvaltningsplaner. Aftalen indebærer også en afbalanceret udveksling af fiskerimuligheder for bestande, der ikke forvaltes i fællesskab, herunder arktisk torsk, arktisk kuller, blåhvilling, rejjer, havtaske, jomfruhummer, tobis, brisling m.fl.

Konsultationerne med Norge finder sted ved tre forhandlingsrunder, i år henholdsvis den 4.-7. november, den 24.-28. november og den 8.-9.- og evt. 10. december 2008.

Af de fællesforvaltede bestande er særligt torsk, rødspætte og sild af betydning for Danmark. Ligeså er fiskeriet efter havtaske og jomfruhummer i norsk farvand, hvor Danmark har tæt på 100 % af EU's kvote.

Oversigt over den biologiske rådgivning om de fælles bestande i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat i 2009:

Art	Rådgivning	TAC i 2008 (i tons)	DK andel af EU's kvote
Torsk i Nordsøen og Skagerrak	I forhold til forsigtighedsprincippet er anbefalingen fra ICES en 0-TAC. ICES har nu vurderet EU's forslag til	22.152 tons i Nordsøen og 3.165 i Ska-	20 % i Nordsøen og 83 % i Skagerrak

Art	Rådgivning	TAC i 2008 (i tons)	DK andel af EU's kvote
	ændret genopretningsplan for torskebestandene til at kunne føre til en genopretning af torskebestandene. Hvis forslaget følges kan TAC'en forøges med 15 % i 2009. ICES har ikke hermed taget stilling til, om forslaget er i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet.	gerrak	
Kuller i Nordsøen og Skagerrak	<u>44.863 tons</u> ICES vurderer, at den fælles forvaltningsplan er i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet, og anbefaler en reduktion af TAC på 9 %.	49.300	7 % i NS / 84 % i Skagerrak
Mørksej i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat	<u>126.000 tons</u> Ved at følge rådgivningen, der er i overensstemmelse med forvaltningsplanen, kan TAC'en for 2009 sættes til 126.000 tons, hvilket er en reduktion på 7 % i forhold til TAC for 2008.	135.900	9 %
Hvilling i Nordsøen	11.000 tons ICES anbefaler en reduktion af TAC i Nordsøen på knap 40 % til 11.000 tons, heraf 5.900 tons til konsum.	17.850	13 %
Hvilling i Skagerrak / Kattegat	I Skagerrak/Kattegat er rådgivningen en uændret TAC på 1.050 tons i 2009.	1.050	90 %
Rødspætte i Nordsøen	55.370 tons I forhold til sidste års bestandsvurdering er bestanden blevet opjusteret. Ændringen skyldes hovedsageligt, at togter viser en øgning i bestanden i den vestlige Nordsø, mens bestanden i den østlige del forbliver lav. ICES anbefaler en forøgelse af TAC med 13%.	49.000	20 %
Rødspætte i Skagerrak	9.400 tons ICES rådgivning baserer sig således på data fra 2006 og 2007 og giver den samme TAC rådgivning (9.400	9.350	79 %

Art	Rådgivning	TAC i 2008 (i tons)	DK andel af EU's kvote
	t.) for 2009 som for 2008.		
Makrel i Nordsøen og Skagerrak / Kattegat	433.000 – 656.000 tons Ovennævnte TAC-interval gælder for hele det nordøstlige Atlanterhav. ICES-rådgivningen siger, at bestanden er på et højt niveau, men at der er foregået et væsentligt overfiskeri i sydlige områder og af Island i forhold til den fastsatte TAC for 2008 på 456.000 tons. Den eksisterende forvaltningsplan skal revideres.	48.566 / 456.000 (global TAC)	57 %
Rejer i Skagerrak	<u>15.000 tons</u> ICES-rådgivningen siger, at bestanden er på et stabilt og rimelig højt niveau. En samlet TAC for IIIa og IVa(øst) foreslås til at være uændret 15.000 tons.	11.620 i IIIa	65 %
Sild i Nordsøen	<u>180.000 tons</u> ICES anser ikke længere den eksisterende forvaltningsplan som bæredygtig på lang sigt. Pba. en evaluering af nye fangstregler anbefaler ICES, at sildefangsterne i Nordsøen i 2009 for konsumfiskeriet skal være mindre end 171.000 tons og i industrifiskeriet mindre end 7.900 tons.	220.033 (inkl. bifangster)	Variabel andel af konsumkvoten / 96 % af bifangstkvoten
Sild i Skagerrak / Kattegat	<u>22.800 tons</u> På grund af den stærkt faldende rekruttering og uden en vedtaget forvaltningsplan og fastsatte grænserferencenepunkter anbefaler ICES en betydelig reduktion af fiskeritrykket i 2009. Fiskeritrykket skal derfor ligge under F_{MSY} (0,25), hvilket vil svare til fangster på mindre 22.800 tons i 2009 i Skagerrak/Kattegat.	63.143 (inkl. bifangster)	48 % af konsumkvoten og 85 % af bifangstkvoten.
Brisling i Skagerrak / Kattegat	<u>52.000 tons</u> Brislinge-TAC'en har været på et næsten uforandret niveau i en årrække. ICES finder ikke anledning til at ændre på denne rådgivning.	52.000	72 %

EU-Færøerne

Der afholdes konsultationer mellem EU og Færøerne om udveksling af fiskerimuligheder for 2009 den 9.-10. december 2008. Fiskeriaftalen mellem EU og Færøerne giver bl.a. Danmark fiskerirettigheder efter blåhvilling og makrel i færøsk farvand.

Makrel

Kyststaterne EU, Norge og Færøerne enedes den 31. oktober 2008 om at fastsætte en reference-TAC for makrel i 2009 på 511.287 tons, hvor EU i tillæg hertil har fastsat TAC'en for den sydlige komponent på 35.829 tons. Efterfølgende er der i regi af Kommissionen for Fiskeriet i det Nordøstlige Atlanterhav (NEAFC) fastsat en kvote for makrel i internationalt farvand på 57.884 tons. Norge og Færøerne forventes endelig at fastsætte en unilateral kvote for en nordlig komponent på samlet 15.000 tons. Samlet set er der tale om en stigning i fiskerimulighederne i forhold til 2008 på 36 pct. For de danske makrelkvoter vil dette indebære en stigning på ca. 17,6 pct., da Danmark i 2008 opnåede en særlig tildeling af makrel for at kunne råde over i alt 25.000 t, der udgør den særlige danske makrelprioritet.

Blåhvilling

Kyststaterne EU, Norge, Island og Færøerne fastsatte den 11. november 2008 en TAC for blåhvilling for 2009 på 590.000 tons svarende til en reduktion på 53 pct. i forhold til 2008. Efterfølgende er der i regi af Kommissionen for Fiskeriet i det Nordøstlige Atlanterhav (NEAFC) fastsat en kvote for Rusland og Grønland i internationalt farvand på i alt 63.194 tons. Der blev i NEAFC opnået enighed om langsigtede foranstaltninger baseret på en 35 pct.'s reduktion af fiskeridødeligheden i 2009 og 2010, hvorefter målet for fiskeridødeligheden forventes at være nået, og TAC'en kan fastsættes i overensstemmelse med målet for fiskeridødeligheden i en forvaltningsplan fra 2011. Desuden blev det bilateralt mellem EU og Norge fastsat, at de respektive parter kunne fiske 68 % af deres kvote i hinandens farvande.

Atlanto-skandisk sild

Kyststaterne Norge, Island, Rusland, EU og Færøerne enedes om en samlet TAC for atlanto-skandisk sild i 2009 på 1.643.000 tons svarende til en stigning på 8 pct. i forhold til 2008. Desuden er den adgangsftale, der blev indgået for 2007 og 2008 videreført i 2009, således at EU's fiskere har adgang til at fiske 90 % af EU's kvote i norsk farvand.

EU-bestande:

Tobis

Kommissionen foreslår en regulering af tobisfiskeriet i 2009 som i 2008, hvor TAC'en ikke fastsættes fra årets begyndelse, men på baggrund af resultaterne af et monitoringsfiskeri der tidligst må påbegyndes den 1. april og skal afsluttes senest den 6. maj 2009. Den samlede fiskeriindsats under monitoringsfiskeriet skal fastsættes på basis af den samlede fiskeriindsats, som er anvendt i 2008 (i 2008 blev den samlede fiskeriindsats i monitoringsfiskeriet fastsat på basis af den samlede fiskeriindsats i 2007) og skal fordeles blandt medlemsstaterne i overensstemmelse med kvoteallokeringen af denne TAC.

På grundlag af monitoringsfiskeriet samt udtalelser fra ICES (Det internationale Havundersøgelsesråd) og STECF (Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri) vedrørende størrelsen af 2008-tilvæksten af tobis skal Kommissionen i konsultation med Norge så hurtigt som muligt træffe beslutning om TAC'en og fiskeriindsatsen for resten af året. TAC'en kan maksimalt fastsættes til 400.000 t, og den fastsættes efter en glidende skala for vurdering af forholdet mellem TAC og fangstudbytte pr. trawltid under monitoringen. Kommercielt fiskeri efter tobis i perioden 1. august til 31. december 2009 vil være forbudt. Der foreslås en fortsat lukning for tobisfiskeri i et område ud for den skotske østkyst.

Torsk i Kattegat

Kommissionen foreslår en reduktion af TAC med 25 pct. fra 673 t til 505 t. Det betyder en reduktion i den danske kvote fra 415 t til 312 t. Bestanden er ifølge ICES på et meget lavt niveau, vurderinger af fiskeridødeligheden indikerer ingen væsentlig reduktion i fiskeridødeligheden de seneste fem år og rekrutteringen er gradvist reduceret siden 1970 og har i de seneste år været den laveste. ICES anbefaler en 0-TAC, hvilket STECF er enig i.

Tunge i Skagerrak/Kattegat/Østersøen

Kommissionen foreslår en reduktion i TAC med 25 pct. fra 940 t til 705 t for at opnå en fiskeridødelighed svarende til F_{msy} . Det betyder en reduktion i den danske kvote fra 788 t til 592 t. Kommissionen kategoriserer bestanden som en bestand, der udnyttes i overensstemmelse med maksimalt bæredygtigt udbytte og vurderer, at TAC bør fastsættes således, at fiskeridødeligheden vil skabe det højeste udbytte på lang sigt, dog inden for en maksimal udsvingsgrænse i TAC på +/- 25 pct. ICES har anbefalet, at fiskeridødeligheden i 2009 fastholdes under F_{pa} (en fiskeridødelighed fastsat i henhold til forsigtighedsprincippet) svarende til fangster under 800 t, hvilket STECF er enig i. Rådgivningen vedrører imidlertid alene Skagerrak og Kattegat.

Tunge i Nordsøen

Kommissionen foreslår en stigning i TAC med 7 pct. fra 12.800 t til 13.700 t i henhold til den i EU vedtagne flerårige plan for rødspætte og tunge i Nordsøen³. ICES vurderer, at EU's flerårige plan foreløbigt kan accepteres som beskyttelse for tunge og kan anvendes som basis for forvaltning af bestanden på kort sigt, hvorfor ICES anbefaler at følge planen. STECF støtter, at planen følges.

Sperling

Kommissionen foreslår en TAC på 26.500 t for EU-farvande, som kan revideres af Kommissionen i en forvaltningskomitéprocedure, når der foreligger ny rådgivning. I 2008 var TAC'en ved årets begyndelse fastsat til 36.500 t for EU-farvande. Efter ny rådgivning er TAC'en fastsat til 110.000 t (Dette indebærer en dansk kvote på 109.898 t) betinget af, at fiskeriet stoppes, når de afsatte bifangstmængder af kuller og hvilling er opbrugt. ICES har anbefalet en samlet TAC for 2009 på under 35.000 t. I forbindelse med fastsættelsen af en TAC for sperling er der behov for at afsætte mængder til industribifangster af kuller og hvilling i sperlingfiskeriet.

³ Rådets forordning (EF) nr. 676/2007 af 11. juni 2007 om en flerårig plan for fiskeriet efter rødspætte og tunge i Nordsøen.

Brisling i Nordsøen

Kommissionen foreslår en TAC på 170.000 t (svarende til dette års endelige TAC efter ny rådgivning). TAC'en kan som i 2008 revideres af Kommissionen i en forvaltningskomitéprocedure, når der foreligger ny rådgivning.

Jomfruhummer

Kommissionen foreslår en reduktion i TAC for jomfruhummer i Nordsøen på 10 pct. fra 26.144 t. til 23.609 t. Den danske kvote reduceres fra 1.368 t til 1.235 t. ICES anbefaler, at man ikke forøger fiskeriindsatsen, og at fangsterne begrænses til gennemsnittet for 2006-2007. STECF er enig heri.

Kommissionen foreslår en uændret TAC på 5.170 t for jomfruhummer i Skagerrak/ Kattegat. Den danske kvote er på 3.800 t. På grund af datausikkerhed er ICES ikke i stand til at forudberegne fangster, men vurderer, at der ikke er tegn på nedgang i bestanden, hvorfor det nuværende niveau for udnyttelse og indsats vurderes som bæredygtigt.

Lange i Skagerrak/Kattegat/Østersøen

Kommissionen foreslår en reduktion i TAC på 15 pct. fra 100 t til 85 t. Det indebærer en reduktion i den danske kvote fra 57 t til 49 t. Kommissionen kategoriserer bestanden som en bestand, hvor bestandssituationen ikke er nøjagtig kendt og STECF rådgiver om et passende fangstniveau.

Hestemakrel

For hestemakrel foreslås der en opdeling i nye forvaltningsområder for hestemakrel, hvilket indebærer en opsplittning af Nordsøen. Kommissionens hensigt er, at forvaltningsområderne er i bedre overensstemmelse med ICES rådgivning. Forslaget indebærer, at der vil være en reduktion af TAC for hestemakrel fra 39.303 t i det tidligere område IIa og IV af EF-farvande til 29.980 t i det nye område IVb, IVc og VIId. Der vil være en stigning i TAC på 6 pct. fra 170.000 t i det tidligere område IV, VII, VIIIA, VIIIB, VIID og VIIIE samt EU-farvande i Vb samt internationale farvande i XII og XIV til 180.000 i EU-farvande i IIa og IVa, VI, VIIA-c og VIIe-k, VIII, EU-farvande i Vb og internationale farvande i XII og XIV.

TAC'er i øvrigt

For sildehaj foreslås der en 0 TAC. ICES anfører, at som følge af bestandssituationen bør målrettet fiskeri efter sildehaj ikke tillades og bifangst bør begrænses – landinger bør ikke tillades.

For pighaj er Skagerrak, Kattegat og Østersøen som noget nyt tilføjet forvaltningsområdet for Nordsøen (Der har ikke hidtil været fastsat TAC for pighaj for Skagerrak, Kattegat og Østersøen). TAC'en for hele området foreslås fastsat til 0.

Der oprettes et nyt forvaltningsområde for rokker i Skagerrak, Kattegat og Østersøen. TAC'en er foreslået fastsat til 52 t. Den danske kvote er foreslået fastsat til 43 t.

For både pighaj og skade gælder det, at fangster af disse arter ikke må beholdes om bord og skal straks sættes ud uskadt i det omfang, det er praktisk muligt. Fiskerne opfordres til at udvikle og anvende metoder og udstyr, der muliggør hurtig og sikker udsætning af sådanne arter.

For en række fladfisk i Nordsøen – pighvar og slethvar, ising og skrubbe, rødtunge og skærising foreslår Kommissionen en reduktion i TAC på 10 pct. i tilfælde, hvor der ikke foreligger nogen rådgivning fra ICES/STECF.

KW-dageordningen i bilag IIA

Den hidtidige havdageordning erstattes af en kW-dageordning som fiskeriindsatsregulering i bilag IIA. Det skal ses i sammenhæng med, at der blev opnået politisk enighed om en ny flerårig plan for torsk i bl.a. Nordsøen og Skagerrak/Kattegat. Bilag IIA skal implementere ordningen. Bilag IIA komplementeres af nationale gennemførelsesbestemmelser.

KW-dage vil blive fordelt på forskellige geografiske områder og redskabskategorier for hver medlemsstat. Den nye kW-dageordning sætter et loft for hvor meget fiskeriindsats, der må anvendes under de forskellige redskabskategorier. Ordningen træder i kraft 1. februar 2009.

I det første år, defineres for hver forvaltningsenhed et loft for fiskeriindsatsen baseret på den gennemsnitlige indsats enten i årene 2004-2006 eller i årene 2005-2007 efter medlemsstaternes eget valg. Fra dansk side vil man anvende referenceperioden 2004-2006. Efterfølgende fastsættes udgangspunktet for fiskeridødeligheden til at være lig med den maksimale tilladte fiskeriindsats året før. Indsatsgrupperne omfatter redskabskategorierne i de geografiske områder, for hvilke der gælder en årlig tilpasning af den maksimale tilladte fiskeriindsats.

Den samlede kapacitet i kW for hvert område må ikke overstige kapaciteten for de fartøjer, der i 2006 eller 2007 fiskede med et reguleret redskab i det pågældende geografiske område. Medlemsstaterne kan vælge hvilket af de to år, der skal være loft for kapaciteten.

Medlemsstaterne skal fastlægge metoder og kriterier for fordelingen af indsatsen på fartøjer, f.eks. hvor der tages højde for fiskeripraksis, der reducerer discard og påvirkningen af unge fisk, deltagelse i ordninger med henblik på at undgå unødige bifangster af torsk og miljøvenlige fiskemetoder.

Den nye flerårige plan for torsk indbærer, at fiskeriindsatsen i Kattegat og Nordsøen/Skagerrak i 2009 skal reduceres med 25 %.

Tekniske bestemmelser og kontrolbestemmelser

I 2006, 2007 og 2008 har der været mulighed for at gennemføre forsøg med elektrisk bomtrawl. Kommissionen foreslår for 2009 en videreførelse af forsøget under samme betingelser som i 2007 og 2008, dvs. bl.a. betingelser om, at der højst må anvendes 15V, at højst 5 pct. af en medlemsstats bomtrawlsflåde må tillades brug af elektricitet, og området er begrænset til syd for 56°N.

En bestemmelse om reduktion af discard af torsk i Nordsøen videreføres fra 2008. Det indebærer, at medlemsstater, der er i besiddelse af en torskekvote, skal i 2009 gennemføre forsøg af tekniske foranstaltninger for trukne redskaber med henblik på at reducere antallet af torsk, der smides ud igen, til højst 10 pct. Medlemsstaterne skal gøre resultaterne af de pågældende forsøg tilgængelige for Kommissionen senest den 31. december 2009.

Andre bestemmelser

Bestemmelserne i kapitel III om fangstbegrænsninger m.v. for tredjelandsfiskerfartøjer, kapitel IV om fiskeritilladelser til EU-fartøjer og kapitel V om fiskeritilladelser til tredjelandsfiskerfartøjer lettere justeret med henblik på at tage højde for den nye forordning om fiskeritilladelser, jf. Rådets forordning (EF) nr. 1006/2008 af 29. september 2008 om tilladelser til EF-fiskerfartøjers fiskeri uden for EF-farvande og tredjelandsfartøjers adgang til EF-farvande, om ændring af forordning (EØF) nr. 2847/93 og (EF) nr. 1627/94 og om ophævelse af forordning (EF) nr. 3317/94.

Der indsættes derudover en bestemmelse om, at fiskeriindsatsen, målt i kW-dage til havs, for fartøjer med dybhavsfiskeritilladelse reduceres fra 75 pct. i 2008 af den pågældende medlemsstats fiskeriindsats i 2003 til 65 pct. i 2009.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Konsekvenser

Forslaget forventes ikke at have lovgivningsmæssige konsekvenser.

Forslaget forventes ikke umiddelbart at have statsfinansielle konsekvenser.

Fastsættelse af TAC og kvoter har både på kort og på lang sigt direkte erhvervsøkonomiske konsekvenser. For så vidt angår TAC'erne for 2009 er der for bestande af væsentlig betydning for Danmark både bestande, hvor TAC'erne stiger, herunder f.eks. torsk i Nordsøen og Skagerrak, rødspætte i Nordsøen, makrel og atlanto-skandisk sild, samt TAC'er, som reduceres, herunder torsk i Kattegat og sild i Nordsøen og i Skagerrak. Samlet set for Danmark er vurderingen på kort sigt, at Kommissionens forslag vil få meget begrænsede eller ingen negative konsekvenser i erhvervets fiskerimuligheder. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil imidlertid bl.a. afhænge af den samtidige udvikling i afsætningspriserne samt omkostninger, ikke mindst brændstof, og fiskerimønstre. Det også er klart, at for den enkelte fisker kan situationen se anderledes ud og indebære enten stigninger eller fald i fiskerimulighederne afhængigt af den enkelte fiskers fiskeri. På længere sigt forventes fastsættelsen af fiskerimulighederne i 2009 at medføre en positiv bestandsudvikling og dermed alt andet lige samlet set kunne medføre en forbedret indtjening for erhvervet.

Høring

Forslaget blev drøftet på møde i §5-udvalget (fiskeri) den 2. december 2008.

Danmarks Fiskeriforening bemærkede, at TAC for tunge i Skagerrak/Kattegat/Østersøen burde forblive uændret med henvisning til, at en reduktion var ubegrundet. Endvidere fandt foreningen, at den generelle reduktion af TAC på 10 % for en række fladfisk i Nordsøen var uforståelig, og TAC'erne for disse bestande burde ligeledes opretholdes på deres nuværende niveau. Med hensyn til lange i Skagerrak/Kattegat/Østersøen anførte Danmarks Fiskeriforening, at der udelukkende var tale om et bifangstfiskeri, så yderligere reduktion af TAC'en medførte blot yderligere discard. For så vidt angår pighaj var der ifølge Danmarks Fiskeriforening heller ikke tale om et direkte fiskeri, og man fandt derfor, det ville blive vanskeligt at håndtere en 0-TAC. I relation til sperling var Danmarks Fiskeriforenings opfattelse, at selvom modellen for TAC-fastsættelse med en revision efter ny rådgivning i løbet af året på ingen måde er optimal, var det nødvendigt at følge den eksisterende model også i 2009.

Kattegat

Danmarks Fiskeriforening henviste generelt til sin ved tidligere møder i udvalget fremførte store modstand mod det dansk/svenske initiativ til lukkede områder i Kattegat. Det blev bemærket, at man forudsatte, at initiativet indebar, at den regel, som i år havde fundet anvendelse om, at én havdag talte for 2½ havdag i februar, marts og april i Kattegat ville bortfalde. Danmarks Fiskeriforening anførte endvidere, at man var bekymret for præcedensskabelse i relation til etablering af lukkede områder, og at man ønskede at vurdere de specifikt udpegede områder nærmere.

Greenpeace udtrykte støtte til det dansk/svenske initiativ, selvom man fra foreningens side gerne havde set, at de etablerede lukkede områder havde været større.

KW-dage

Danmarks Fiskeriforening udtrykte generel bekymring for en fortsat reduktion af fiskeriindsatsen, idet man frygtede, at store fortsatte indsatsreduktioner kunne medføre yderligere flådereduktion.

Forhandlinger mellem EU og Norge

For så vidt angår TAC for torsk i Nordsøen/Skagerrak og foranstaltninger til reduktion af discard fandt Danmarks Fiskeriforening, at der ikke burde træffes hastige beslutninger om nye redskaber. Danmarks Fiskeriforening ønskede ikke en forhøjelse ud over 15%, hvis det skulle modsvares af yderligere foranstaltninger til reduktion af discard

Med hensyn til tobis fandt Danmarks Fiskeriforening, at der burde fastsættes en foreløbig TAC fra årets begyndelse. Der burde endvidere lægges endvidere lægges en mængde tobis til TAC'en, som afspejlede fangster i Skagerrak. Danmarks Fiskeriforening fandt, at der ikke burde fastsættes både en TAC og et indsatsloft. Hvis der skulle fastsættes et indsatsloft, burde det fastsættes på et rimeligt niveau.

Regeringens foreløbige generelle holdning

TAC/kvoter

Regeringen forventer generelt at kunne støtte de forventede resultaterne af Norgesforhandlingerne.

Torskebestanden i Kattegat er på et meget lavt niveau på trods af mange års kvotenedskæringer. Regeringen finder derfor, at der er behov for at gøre en ekstraordinær indsats for at vende udviklingen og undgå et kollaps af bestanden, og at dette bedst gennemføres af Danmark og Sverige i fællesskab. Erfaringerne i Kattegat viser, at gentagne kvotereduktioner ikke medfører en genopretning af torskebestanden, og Regeringen ser derfor ikke dette som vejen frem. Danske og svenske videnskabelige eksperter har anbefalet at beskytte torsken i de områder, hvor den gyder, og hvor den er mest koncentreret. Regeringen vil derfor i samarbejde med Sverige indføre særlige restriktioner for torskefiskeriet i Kattegat med virkning fra 1. januar 2009. Heri indgår følgende hovedelementer:

1. Indførelse af områdemæssige begrænsninger af torskefiskeriet i udvalgte områder og i løbet af gydeperioden
2. Nedsættelse af en arbejdsgruppe til udvikling af mere selektive redskaber
3. En styrkelse af kontrolsamarbejdet

Med hensyn til ovennævnte punkt 1 indebærer forslaget følgende områdemæssige begrænsninger i Kattegat (sydøstlig del) og den nordlige del af Øresund.

- a. *Sæsonlukning*: Dette område af Kattegat (og nordlig del af Øresund) vil blive lukket i tre måneder i torskens gydeperiode. Det vil være muligt at anvende redskaber, der ikke fanger torsk. Kun rekreativt fiskeri, der ikke er målrettet torsk, vil være tilladt.
- b. *Lukket område*: I den nordlige del af det område, der er identificeret som torskens væsentligste gydeområde, vil alle former for fiskeri, med undtagelse af hummertejner, være forbudt i perioden 1. januar til 31. marts. Den øvrige del af året vil det være muligt at anvende redskaber, der ikke fanger torsk, lige som rekreativt fiskeri, der ikke er målrettet torsk, vil være tilladt.
- c. *Permanent lukket område*: I den sydlige del af det område, der er identificeret som torskens væsentligste gydeområde, vil alle former for fiskeri være forbudt året rundt.

Vedrørende tobis støtter Regeringen en model svarende til dette års, hvor den endelige TAC og fiskeriindsats fastlægges efter en monitoringsperiode, idet man dog på sigt arbejder for en løsning, hvor TAC kan fastsættes fra årets begyndelse.

Med hensyn til TAC-fastsættelse for sperling finder Regeringen, at der er behov for at etablere en flerårig model med en konstant TAC, som vil kunne skabe en bedre planlægning af fiskeriet.

For så vidt angår nye forvaltningsområder i forbindelse med TAC-fastsættelse, arbejder Regeringen for løsninger, som sikrer opretholdelse af relativ stabilitet.

KW-dageordningen

Regeringen støtter implementeringen af kW-dagemodellen i overensstemmelse med den nye flerårige plan for torsk i Nordsøen, Skagerrak og Kattegat.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at et samlet kompromisforslag kan vedtages på rådsmødet i december 2008.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.